

Značaj manifestacija za razvoj turizma Kvarnera

Petrović, Nina

Undergraduate thesis / Završni rad

2024

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **University of Rijeka, Faculty of Tourism and Hospitality Management / Sveučilište u Rijeci, Fakultet za menadžment u turizmu i ugostiteljstvu**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:191:816159>

Rights / Prava: [Attribution 4.0 International](#)/[Imenovanje 4.0 međunarodna](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2025-03-26**

Repository / Repozitorij:

[Repository of Faculty of Tourism and Hospitality Management - Repository of students works of the Faculty of Tourism and Hospitality Management](#)

SVEUČILIŠTE U RIJECI
Fakultet za menadžment u turizmu i ugostiteljstvu
Sveučilišni prijediplomski studij

NINA PETROVIĆ

Značaj manifestacija za razvoj turizma Kvarnera

**The significance of events for the development of Kvarner
tourism**

Završni rad

Opatija, 2024.

SVEUČILIŠTE U RIJECI
Fakultet za menadžment u turizmu i ugostiteljstvu
Sveučilišni prijediplomski studij
Poslovna ekonomija u turizmu i ugostiteljstvu
Studijski smjer: Menadžment u turizmu

Značaj manifestacija za razvoj turizma Kvarnera

The significance of events for the development of Kvarner tourism

Završni rad

Kolegij:

Uvod u turizam

Student:

**Nina
PETROVIĆ**

Mentor:

Prof. dr. sc. **Romina ALKIER**

Matični broj:

25258/20

Opatija, kolovoz 2024.

SVEUČILIŠTE U RIJECI UNIVERSITY OF RIJEKA
FAKULTET ZA MENADŽMENT U TURIZMU I UGOSTITELJSTVU
FACULTY OF TOURISM AND HOSPITALITY MANAGEMENT
OPATIJA, HRVATSKA CROATIA

IZJAVA O AUTORSTVU RADA I O JAVNOJ OBJAVI OBRANJENOG ZAVRŠNOG RADA

Nina Petrović

25258/20

Značaj manifestacija za razvoj turizma Kvarnera

Izjavljujem da sam ovaj rad samostalno izradila/o, te da su svi dijelovi rada, nalazi ili ideje koje su u radu citirane ili se temelje na drugim izvorima, bilo da su u pitanju knjige, znanstveni ili stručni članci, Internet stranice, zakoni i sl. u radu jasno označeni kao takvi, te navedeni u popisu literature.

Izjavljujem da kao student–autor završnog rada, dozvoljavam Fakultetu za menadžment u turizmu i ugostiteljstvu Sveučilišta u Rijeci da ga trajno javno objavi i besplatno učini dostupnim javnosti u cjelovitom tekstu u mrežnom digitalnom repozitoriju Fakulteta za menadžment u turizmu i ugostiteljstvu Sveučilišta u Rijeci.

U svrhu podržavanja otvorenog pristupa završnim radovima trajno objavljenim u javno dostupnom digitalnom repozitoriju Fakulteta za menadžment u turizmu i ugostiteljstvu Sveučilišta u Rijeci, ovom izjavom dajem neisključivo imovinsko pravo iskorištavanja bez sadržajnog, vremenskog i prostornog mog završnog rada kao autorskog djela pod uvjetima *Creative Commons* licencije CC BY Imenovanje, prema opisu dostupnom na <http://creativecommons.org/licenses/>.

U Opatiji, 2024.

Potpis studenta

Sažetak

Rad analizira značaj manifestacija za razvoj turizma u regiji Kvarnera, naglašavajući njihovu ulogu u privlačenju turista i stvaranju dodatne vrijednosti za lokalnu zajednicu. Manifestacije poput kulturnih i sportskih događaja, festivala, koncerata, sajмова i ostalih manifestacija igraju ključnu ulogu u povećanju broja posjetitelja, očuvanju kulturne baštine i promociji regionalnog identiteta. Kroz studije slučaja, rad istražuje kako ove manifestacije doprinose održivom razvoju turizma, privlačeći različite skupine turista tijekom cijele godine.

Rad također ukazuje na izazove s kojima se suočavaju organizatori manifestacija, uključujući probleme vezane uz financiranje, logistiku, infrastrukturu i promociju. Iako manifestacije mogu značajno unaprijediti turističku ponudu i ekonomski doprinositi lokalnoj zajednici, rad ističe potrebu za strateškim planiranjem i koordinacijom svih dionika u turizmu kako bi se iskoristio njihov puni potencijal.

Predlažu se mjere za poboljšanje organizacije događanja, kao što su bolja suradnja između lokalnih vlasti, zajednica i privatnog sektora, povećanje financijskih ulaganja te inovativne strategije promocije koje bi osigurale veću vidljivost i privlačnost manifestacija. Kroz sveobuhvatnu analizu, rad pokazuje kako manifestacije mogu biti ključni faktor u jačanju turističke konkurentnosti Kvarnera.

Ključne riječi: razvoj turizma, posjetitelji, manifestacije i turistička ponuda

Sadržaj

Uvod	1
1. Turizam	2
1.1. Definicija turizma	2
1.2. Razvoj turizma	3
1.3. Vrste turizma	5
1.4. Moderni turizam	6
2. Manifestacije u turizmu	7
2.1. Kulturno-povijesne atrakcije	7
2.2. Antropogene atrakcije	9
3. Kvarner kao turistička destinacija	11
3.1. Kulturne manifestacije	11
3.2. Sportske manifestacije	14
3.3. Gastronomske manifestacije	18
3.4. Specifične manifestacije	20
4. Uloga i značaj manifestacija za razvoj turizma Kvarnera	23
4.1. Problematika manifestacija na području Kvarnera	24
4.2. Mjere koje se predlažu za poboljšanje manifestacija na području Kvarnera	25
Zaključak	27
Bibliografija	28
Popis ilustracija	30

Uvod

Turizam je globalno značajan sektor koji ima ključnu ulogu u gospodarskom razvoju mnogih regija, uključujući i Kvarner. Ova regija, smještena na sjevernom dijelu Jadranskog mora, poznata je po svojoj prirodnoj ljepoti, kulturno-povijesnim znamenitostima i raznovrsnim turističkim atrakcijama. Međutim, jedna od ključnih komponenti koja dodatno obogaćuje turističku ponudu Kvarnera su raznolike manifestacije, koje se odvijaju tijekom cijele godine i privlače posjetitelje različitih interesa i profila.

Manifestacije, kao što su festivali, koncerti, sportska natjecanja i kulturni događaji, igraju ključnu ulogu u razvoju turizma na Kvarneru. Ovi događaji ne samo da povećavaju broj posjetitelja već i doprinose očuvanju lokalne kulturne baštine, jačanju identiteta destinacije i poticanju gospodarskog rasta. U kontekstu Kvarnera, manifestacije postaju sve važnije sredstvo za produženje turističke sezone, privlačenje novih tržišta i stvaranje konkurentne prednosti na turističkom tržištu.

Ovaj završni rad analizira značaj manifestacija za razvoj turizma na Kvarneru, naglašavajući njihovu ulogu u privlačenju turista i stvaranju dodatne vrijednosti za lokalnu zajednicu. Rad se također bavi izazovima s kojima se suočavaju organizatori manifestacija, kao što su financiranje, logistika, infrastruktura i promocija. Kroz sveobuhvatnu analizu i primjere iz prakse, cilj je istražiti načine na koje manifestacije mogu doprinijeti održivom razvoju turizma te predložiti mjere za njihovo unapređenje kako bi se iskoristio puni potencijal ovog važnog segmenta turističke ponude Kvarnera.

1. Turizam

Turizam je fenomen koji izrasta iz privremenih posjeta izvan uobičajenog mjesta boravka iz bilo kojega razloga osim obavljanja plaćene djelatnosti u mjestu koje se posjećuje.¹

Turizam je kompleksna i dinamična pojava koja obuhvaća različite vrste putovanja i aktivnosti, te je ključna komponenta globalnog gospodarstva. Definicija turizma evoluirala s obzirom na raznolike motive i potrebe posjetitelja, od odmora i rekreacije do poslovnih i profesionalnih putovanja, kao i drugih specifičnih svrha.

Glavna značajka ovoga pojma je činjenica da osoba putuje na što se može odnositi da se putovanje definira na trajanje od jednog dana ili više. U ovome slučaju, putnici se definiraju kroz jednodnevne putnike ili posjetitelje koji u 24 sata posjete određenu destinaciju, ili više njih, te se naposljetku ne ostvaruju noćenje van svoga mjesta prebivališta. Kod turista koji posjećuju destinaciju na duže od 24 sata se definira kao posjetitelje koji ostvaruju noćenje izvan svoga mjesta prebivališta.

Razvoj turizma kroz povijest prolazio je kroz nekoliko ključnih faza, od svojih ranih početaka u 17. stoljeću do modernog doba obilježenog globalizacijom, tehnološkim napretkom i porastom ekološke svijesti. Danas, turizam se razvija u smjeru održivosti, odgovornog upravljanja resursima i prilagođavanja promjenjivim zahtjevima tržišta, čineći ga jednim od najdinamičnijih sektora globalne ekonomije. Razumijevanje osnovnih definicija i razvoja turizma ključno je za analiziranje njegovog utjecaja i predviđanje budućih trendova.

1.1. Definicija turizma

Raznim pojmovima se definira turizam te njihovi glavni pokretači, no Svjetska turistička organizacija dijeli posjetitelje po svrsi koja, naposljetku, definira i proizvode:

- Odmor i rekreacija
- Poslovna i profesionalna putovanja

¹ Lickorish, Leonard J. i Jenkins, Carson L. Uvod u turizam, EKOKON d.o.o. Split, 2006. str. 12.

- Druge turističke svrhe

Odmor i rekreacija se definira kroz godišnje odmore, želje za bavljenjem određenim sportom, posjet rodbini i prijateljima te ostali razlozi koji se mogu definirati kao oblik zadovoljstva.

Poslovna i profesionalna putovanja opisana su kroz sastanke, konferencije, poticajna putovanja i događaje koji su vezani uz poslovno usavršavanje zaposlenika. Shodno sa navedenim pojmovima, dolazi do nastanka pojma *MICE turizam (Meetings, Incentives, Conferences and Exhibitions)*.

Pod druge turističke svrhe, odnosi se na studijske, zdravstvene, tranzitne i slične aktivnosti putovanja.²

Turizam je važna gospodarska grana koja zapošljava sve više ljudi i troši sve više resursa. U nekim zemljama, uključujući Hrvatsku, turizam je najvažnija djelatnost i glavni izvor prihoda. Turizam se definira kao složena društvena pojava u međusobnom odnosu s turistima, gdje želje i potrebe turista značajno utječu na stvaranje turističke ponude.

Svjetska turistička organizacija opisuje suvremeni turizam kao "sve što ljudi rade kada putuju i ostanu na mjestima koja nisu njihova uobičajena okolina do godinu dana, radi odmora, posla ili drugih razloga koji nisu povezani s plaćenim radom u posjećenoj destinaciji". Definicije turizma variraju ovisno o vrsti turizma koju opisuju.

1.2. Razvoj turizma

Po pitanju razvoja turizma, razlikuju se četiri faze kojima se definira daljnji razvoj i nastanak.

Prvom fazom se obilježava 17. stoljeće u kojem se primjećuju promjene načina života kod stanovnika. Želja za obrazovanjem nastala je kod povećanja narodnog bogatstva, razvojem trgovine i proizvodnje što se na taj način smatralo kako se obrazovanje može povećati te naposljetku, poboljšati razvoj navedenih čimbenika.

Kroz drugu fazu primjećuje se značajan razvoj željeznice koja je bila ključna kako bi se navedena trgovina što bolje razvila te osnutak mnogih drugih tržišta. Sa razvitkom

²² Gržinić, Jasmina. Međunarodni turizam. Pula: Sveučilište Jurja Dobrile u Puli, 2022. str. 16-17

željeznice, postepeno su se razvijale i putničke agencije i turoperatori koji su imali organizirane ture, putničke aranžmane i pakete koji su započeli sa oglašavanjem kroz prospekte poput brošura i postera.

Thomas Cook je 1841. godine osnovao prvi paket aranžmana koji je u svojoj ponudi nudio organizirani prijevoz, smještaj i aktivnosti po pristupačnijim cijenama.

Treća faza je obilježena periodom koji se nalazio između dva svjetska rata, od 1918. do 1939. godine. Ponovni razvitak tehnologije doveo je do sve većeg korištenja automobila kao prijevoznog sredstva, a sa time i početka „socijalnog turizma“.

Potencijalni putnici su imali sve više godišnjih odmora što je rezultiralo osnutkom kampiranja, hostela, jeftinijih putovanja i sl. Do prekida ove faze je došlo u 1930.-ima, prvo sa početkom velike krize te zatim početkom drugog svjetskog rata.

Četvrta faza je obilježena periodom od 1945. godine do danas. Ovo razdoblje karakteriziraju značajne promjene u društvu, ekonomiji i tehnologiji, koje su duboko utjecale na razvoj turizma.

Nakon Drugog svjetskog rata, mnoge zemlje doživljavaju ekonomski procvat, rast životnog standarda i stvaranje srednje klase s većom kupovnom moći, što omogućava većem broju ljudi putovanja. Razvija se transportna infrastruktura, uključujući autoceste, željezničke mreže i zračne luke, što olakšava pristup turističkim destinacijama. Komercijalni zračni prijevoz postaje pristupačniji, omogućujući brza i jeftina putovanja na duže udaljenosti.

Povećanje slobodnog vremena i bolji uvjeti rada omogućavaju više vremena za odmor i putovanja. Globalizacija i lakši pristup informacijama putem medija i interneta potiču ljude na istraživanje novih destinacija. Tehnološki napredak mijenja način planiranja i realizacije putovanja, s razvojem interneta i mobilnih tehnologija koji olakšavaju pretraživanje, rezervaciju i organizaciju putovanja.

Turistička ponuda postaje raznovrsnija, s razvojem novih oblika turizma kao što su ekoturizam, kulturni turizam, avanturistički turizam i zdravstveni turizam. Destinacije se prilagođavaju različitim interesima i potrebama turista. S povećanjem svijesti o ekološkim pitanjima, razvija se održivi turizam, naglašavajući očuvanje prirodnih resursa i kulturne baštine uz minimalan utjecaj na okoliš.

Četvrta faza turizma obilježena je dinamičnim promjenama koje su transformirale turističku industriju. Ekonomski prosperitet, tehnološki napredak i globalizacija doprinose širenju i diversifikaciji turističke ponude, dok rast svijesti o održivosti usmjerava razvoj ka

odgovornom i ekološki prihvatljivom turizmu. Sve ove promjene čine poslijeratnu fazu ključnim razdobljem u povijesti turizma, koje postavlja temelje za budući razvoj.³

1.3. Vrste turizma

Vrstama turizma jasno se definiraju posjetitelji tj. stvarajući identitet potrošača. Kroz vrste, ponuda može biti korigirana kako bi se mogla prilagoditi potražnji.

Vrste turizma razlikuju se prema različitim kriterijima koje se razlikuju prema⁴:

- Trajanju boravka turista-izletnički, boravišni, vikendaški
- Stupnju mobilnosti turista- stacionarni, mobilni, tranzitni
- Dobnoj strukturi turista- dječji, omladinski obiteljski, „treće dobi“
- Nacionalnoj pripadnosti-domaći i inozemni
- Načinu organizacije putovanja-individualni i grupni
- Godišnjem dobu-ljetni i zimski
- Prostornom obuhvatu- lokalni, regionalni, nacionalni
- Vremenu kada je odrađeni resurs najatraktivniji-predsezonski, sezonski, posezonski, izvansezonski
- Prostoru na kojem se odvija turističko putovanje- primorski, planinski, termalno-kupališni, jezerski, seoski i gradski
- Utjecaju na platnu bilancu- aktivni i pasivni
- Ostale vrste turizma-elitni, poticajni/incentive, radnički, socijalni, sindikalni

Shodno vrstama turizma, kreira se turistička ponuda kao i oblik turizma. Isto tako, svaki oblik turizma ima opisnu vrstu turizma kojom se svaka destinacija ističe.

³ Dujmović, Mauro. Kultura turizma. Pula: Sveučilište Jurja Dobrile u Puli, 2014. str. 19-27

⁴ <https://www.enciklopedija.hr/clanak/turizam>

1.4. Moderni turizam

Moderan turizam, ili masovni turizam, definira se kao vrsta turizma čija karakteristika su masovna putovanja. Danas, tehnologija omogućava posjetiteljima, minimalno, osnovne informacije kojima će formirati svoje putovanje. Tehnologijom su mogućnosti saznati dodatne karakteristike pojedine destinacije. Turističke zajednice, Turističke agencije i slična tijela su zadužena za promoviranje destinacije na temelju vlastitih ciljeva posjećenosti. Druge opcije su osobni blogovi ili recenzije na pojedini portalima kojima drugi posjetitelji recenziraju pojedinu destinaciju na temelju svojih želja i očekivanja.

Sa modernim turizmom, dolazi i do izraza „moderan turist“ koji ima mogućnost biti puno informiraniji po pitanju destinacije koju će posjetiti. Druga opcija informiranja koja je, praktički, definicija modernog turista. Sa novom tehnologijom, svakodnevnog osnivanja novih aplikacija i društvenih mreža, posjetitelji su u mogućnosti ostaviti virtualni trag kojim iskazuju svoju iskrenu recenziju, ostavljajući komentar u kojemu navode svoja očekivanja i iskustva, ili samo ocjenom u određenom rangu.

Želja za promjenom okoline je došla na snagu skraćanjem radnog vremena, povećanjem broja dana godišnjih odmora i financijskih sredstava. Shodno sa tim promjenama, stvaraju se novi oblici turizma poput sportskog, kongresnog, seoskog, kulturnog i sl. koji svojom tematikom, skraćuju pretraživanje budućeg posjetitelja te u najvećoj mjeri pokušavaju smanjiti pojavu masovnog turizma.⁵

⁵ Dujmović, Mauro. Kultura turizma. Pula: Sveučilište Jurja Dobrile u Puli, 2014. str. 29

2. Manifestacije u turizmu

Manifestacije u turizmu predstavljaju jedinstvene događaje koji povezuju lokalne zajednice i posjetitelje kroz kulturu, tradiciju, umjetnost, sport i mnoge druge aspekte društvenog života. Ove manifestacije imaju ključnu ulogu u promociji turističkih destinacija, doprinoseći ekonomskom rastu, očuvanju kulturne baštine i jačanju identiteta zajednice.

Kroz raznovrsne festivale, sajmove, koncerte i sportske događaje, manifestacije nude turistima autentično iskustvo, omogućujući im da dožive jedinstvene aspekte lokalne kulture i tradicije. U ovom uvodu, istražiti ćemo značaj manifestacija u turizmu tj. kulturno-povijesne te antropogene atrakcije koje su pokretači, pretežito, svaka manifestacije ovoga područja.

2.1. Kulturno-povijesne atrakcije

Kvarner obiluje kulturno-povijesnim znamenitostima koje, iako nisu glavni razlog posjeta turista, značajno obogaćuju njihov boravak. Ove atrakcije nisu dovoljno integrirane u turističku ponudu destinacije, ali dodaju vrijednost iskustvu posjetitelja.

Među istaknutim atrakcijama su:

- Mali povijesni gradovi i arheološka nalazišta
- Sakralna baština, poput Svetišta Majke Božje Trsatske i Franjevačkog samostana na otoku Košljunu
- Kašteli i dvorci
- Kulturno-turističke rute, kao što je "Putevima Frankopana"
- Pomorska baština

Priobalni dio Kvarnera ističe se povijesnim gradovima poput Kastva, Veprinca, Trsata, Bakra, Voloska, Crikvenice i Novog Vinodolskog. Ovi gradovi, sa svojom specifičnom kulturno-povijesnom baštinom, predstavljaju neiskorišteni turistički potencijal koji bi, u slučaju da ga se idealno iskoristi, mogao pokrenuti manifestacije povijesne tematike.

Posebno se ističe sakralna baština, s najpoznatijim Svetištem Majke Božje Trsatske, najstarijim hrvatskim marijanskim svetištem, važnim mjestom vjerskog i kulturnog okupljanja.

Kulturno-turistička ruta "Putevima Frankopana" uključuje 17 frankopanskih kaštela i 3 sakralne lokacije te 8 interpretacijskih centara, od kojih su pet u priobalju, jedan na Krku i dva u Gorskom kotaru. Druge važne rute uključuju "Camino Krk" i Povijesno-mitsku stazu Trebišća-Perun,

Otočni dio županije bogat je sakralnom i povijesnom baštinom. Gradovi poput Omišlja, Malinske, Vrbnika, Krka, Punta, Baške i Dobrinja posjeduju značajne sakralne objekte. Na Krku se ističe Jurandvor s Crkvom sv. Lucije i Bašćanskom pločom. Otočić Košljun u Puntarskoj dragi također je značajan zbog franjevačkog samostana i muzeja.

Otok Rab ima vrijednu kulturno-povijesnu baštinu s povijesnom urbanom cjelinom grada Raba kao ključnom atrakcijom. Cres i Lošinj također nude specifičnu kulturno-povijesnu baštinu.

Održivo upravljanje turističkom ponudom kulturno-povijesne baštine ključno je za očuvanje za buduće generacije. Sinergija sektora kulture i turizma neophodna je za unapređenje i prepoznatljivost kulturnih atrakcija.

Prema Registru kulturnih dobara Ministarstva kulture i medija Republike Hrvatske, Kvarner ima 396 zaštićenih kulturnih dobara i 20 preventivno zaštićenih dobara. Na UNESCO-voj listi nematerijalne kulturne baštine nalaze se pokladni ophod Zvončara u Kastvu, tradicijske ribolovne vještine, običaji i vjerovanja na Jadranu, klapsko pjevanje i umijeće suhozidne gradnje.⁶

⁶ <http://www.kvarner.hr/docs/kvarner2011HR/documents/2652/1.0/Original.pdf>

2.2. Antropogene atrakcije

Antropogene atrakcije Primorsko-goranske županije obuhvaćaju kulturno-povijesne znamenitosti, raznovrsne manifestacije i događaje, muzejske zbirke te nematerijalnu baštinu poput tradicije, folklora, lokalnog načina života i enogastronomije, pružajući brojne mogućnosti za turiste zainteresirane za ove aspekte.

Primorske antropogene atrakcije uključuju:

- Muzeje i zbirke
- Kazališta
- Glagoljsku baštinu
- Maritimnu baštinu

Pandemija COVID-19 i epidemiološke mjere rezultirale su otkazivanjem ili odgađanjem mnogih manifestacija, uzrokujući značajne probleme i gubitke za organizatore. Broj događaja značajno je smanjen tijekom 2020. i 2021. godine. Prije pandemije, županija je bila domaćin mnogih lokalnih, nacionalnih i međunarodnih manifestacija i događaja, obuhvaćajući širok raspon tematskih područja, od natjecanja na otvorenom do gastronomskih i kulturno-zabavnih događaja. Tradicionalne manifestacije povijesne tematike bile su atraktivne ne samo za lokalno stanovništvo već i za turiste, dok su glazbene i scenske manifestacije bile posebno popularne tijekom ljetnih mjeseci. Posebnosti područja otvaraju mogućnosti za daljnji razvoj filmskih i glazbenih festivala kao dijelova turističke ponude.

Projekt Europske prijestolnice kulture, dodijeljen Rijeci za 2020. godinu, značajno je doprinio promociji turizma u Rijeci i okolnim područjima, iako mnogi planirani projekti nisu realizirani zbog pandemije. Tri glavne teme projekta - voda, rad i migracije - simboliziraju isprepletanje identiteta Rijeke i suvremene Europe. Obnova i revitalizacija resursa, poput industrijske baštine i malih srednjovjekovnih gradova, primjenom principa kružne ekonomije, donijele su nove vrijednosti. Na primjer, na području bivše tvornice Rikard Benčić u Rijeci obnovljene su zgrade koje sada služe kulturnim namjenama, poput Muzeja Grada Rijeke, Gradske knjižnice Rijeka, Muzeja moderne i suvremene umjetnosti te Dječje kuće. Brod Galeb također se obnavlja kako bi postao brod-muzej i turistička atrakcija.

Turistička zajednica Kvarnera nudi bogatu enogastronomsku ponudu prepoznatljivu po oznakama "Kvarner Gourmet", "Kvarner Food" i "Kvarner Wines". Primorska kuhinja temelji se na ribi, morskim plodovima, janjetini, voću, povrću, maslinovom ulju i autohtonim vinima. U 2021. godini, tri restorana u županiji dobila su *Michelinove* zvjezdice: "Draga di Lovrana", restoran "Nebo" u riječkom Hilton hotelu i "Alfred Keller" na Malom Lošinj.

Kvarnersko područje također pruža brojne mogućnosti za aktivni odmor, uključujući biciklizam, trčanje, planinarenje, jedrenje i druge aktivnosti. Sportska infrastruktura može privući ljubitelje sportskih događaja, bilo kao sudionike ili gledatelje.

Održivim upravljanjem prirodnim i antropogenim atrakcijama te uključivanjem manje valoriziranih područja u turističku ponudu može se smanjiti sezonalnost turizma, poboljšati kvaliteta života lokalnog stanovništva i kontinuirano unaprijediti boravak turista, čime se osigurava konkurentnost i prepoznatljivost turističke destinacije na turističkom tržištu.⁷

⁷ <http://www.kvarner.hr/docs/kvarner2011HR/documents/2652/1.0/Original.pdf>

3. Kvarner kao turistička destinacija

Kvarner, smješten između istarske i velebitske obale, čini sjeverni dio Jadranskog mora. Otoci Cres, Lošinj, Krk, Rab i Pag dijele ovaj prostor na Velebitski i Vinodolski kanal, Riječki zaljev, Kvarnerić te Kvarner u užem smislu (između Cresa i Istre).

Promatrajući navedeno područje, dolazimo do spoznaje da svaka destinacija nosi svoje jedinstvene posebnosti, koje se definiraju kroz raznovrsne manifestacije.

Manifestacije kroz koje se promatra Kvarner, kao turistička destinacija, su: kulturne, sportske, gastronomske i specifične.

Kroz kulturne manifestacije uvidjeti će se na koji način destinacija raspolaže sa lokalnim običajima i resursima u kreiranju lokalne turističke ponude.

Sportskim manifestacijama se upotpunjuje sportska vrsta turizma. Uz raznovrsne ponude sportske rekreacije na svakodnevnoj bazi u turističkim destinacijama, organizacijom sportskih manifestacija postoje mogućnosti povećanja broja posjetitelja sa istim interesom u kraćem vremenskom roku.

Gastronomske manifestacije se mogu smatrati dio kulturnih. Način pripreme i resursi koji se koriste opisuju načine života domicilnog stanovništva određenog turističkog područja.

Specifične manifestacije se mogu nazivati i „nišne“ manifestacije. Ova vrsta manifestacija usmjerava se ka privlačenju specifične vrste posjetitelja. Obilježuje je organiziranje manifestacija koje nisu očekivane za takvo područje.

3.1. Kulturne manifestacije

Kulturne manifestacije igraju ključnu ulogu u razvoju turizma Kvarnera, pružajući jedinstvene doživljaje koji povezuju posjetitelje s poviješću, tradicijom i kulturnom baštinom regije. Ove manifestacije ne samo da privlače turiste nego i služe kao važan alat za očuvanje lokalnog identiteta i jačanje zajednice. Kroz različite oblike kulturnih događanja, Kvarner uspijeva stvoriti autentičnu turističku ponudu koja privlači posjetitelje tijekom cijele godine.

Jedna od kulturnih manifestacija na Kvarneru je „Rabska fjera“, srednjovjekovni festival na otoku Rabu koji se održava svake godine krajem srpnja. Manifestacija evocira povijest i

običaje srednjovjekovnog Raba kroz spektakularne viteške igre, nastupe samostreličara, glazbene i plesne izvedbe te radionice tradicionalnih zanata. Posjetitelji se mogu uključiti u izradu rukotvorina, uživati u autentičnim srednjovjekovnim jelima i doživjeti život kakav je nekad bio na otoku.

Slika 1. Rabska fjera

Izvor: Internetska stranica turističke zajednice otoka Raba

Pozitivna strana ove manifestacije je njezina sposobnost da oživi povijest, educira posjetitelje i stvara emocionalnu povezanost s lokalnom kulturom. Osim toga, "Rabska fjera" je značajan generator prihoda za lokalne poduzetnike i umjetnike, pružajući ekonomske koristi cijeloj zajednici.⁸

Manifestacija koja također doprinosi promociji Kvarnera je „Liburnia Film Festival“ u Opatiji. Ovaj festival, specijaliziran za hrvatski dokumentarni film, svake godine okuplja ljubitelje filma, autore i producente iz cijele Hrvatske i inozemstva. Festival ne samo da predstavlja najbolje od suvremene dokumentaristike, nego i pruža platformu mladim filmskim stvarateljima da predstave svoj rad široj publici. Kroz projekcije na otvorenom, diskusije s autorima, radionice i panel diskusije, "Liburnia Film Festival" stvara živahan kulturni prostor i privlači turiste koji žele uživati u jedinstvenoj kombinaciji filma, mora i ljetne večeri. Pozitivna strana ove manifestacije leži u njezinoj ulozi u promociji hrvatske filmske industrije, poticanju kulturnog turizma i jačanju kulturne ponude Opatije izvan uobičajene turističke sezone.⁹

„Rapske glazbene večeri“ su još jedan primjer kulturne manifestacije koja doprinosi razvoju turizma na Kvarneru. Ovaj festival klasične glazbe, koji se održava na otoku Rabu,

⁸ <https://www.visitlosinj.hr/hr/dogadjanja-na-otoku-vitalnosti.aspx?state=xy7v>

⁹ <https://www.visitopatija.com/kalendar-dogadjanja>

donosi niz koncerata u povijesnim prostorima poput crkava i trgova, stvarajući poseban ugođaj i povezujući posjetitelje s kulturnom baštinom. "Rapske glazbene večeri" ističu se po visokoj umjetničkoj kvaliteti programa, koji uključuje nastupe renomiranih domaćih i inozemnih glazbenika, ansambala i orkestara. Osim što privlače ljubitelje klasične glazbe, ove manifestacije doprinose očuvanju kulturnog identiteta otoka, povećanju turističkog prometa i produženju turističke sezone, osobito tijekom ljetnih mjeseci kada se održavaju.¹⁰

U Opatiji, „Opatijski vremeplov“ predstavlja seriju kulturnih događanja, s posebnim naglaskom na oživljavanje povijesnih elemenata grada. Kroz kostimirane šetnje, glazbene nastupe, izložbe, performanse i edukativne ture, "Opatijski vremeplov" posjetiteljima pruža priliku da istraže bogatu povijest i arhitekturu Opatije na inovativan i interaktivan način. Ovaj program, koji uključuje nastupe klapskih sastava, folklornih ansambala i umjetnika, oživljava autentične običaje i kulturnu baštinu, čime se značajno doprinosi valorizaciji kulturnog identiteta grada. Pozitivne strane ove manifestacije uključuju promociju lokalne kulture, privlačenje raznovrsne publike i jačanje veze između lokalne zajednice i turista.¹¹

Na otoku Krku, manifestacija „Lovrečeva“ predstavlja jednu od najstarijih kulturnih proslava koja seže u 16. stoljeće. Tijekom ovog događanja, povijesni grad Krk pretvara se u srednjovjekovni sajam, s prikazima zanata, viteškim turnirima i tradicionalnim plesovima.

Slika 2. Oglasni plakat za Krčki sajam-Lovrečeva

Izvor: Turistička zajednica grada Krka

¹⁰ <https://www.visitosinj.hr/hr/dogadjanja-na-otoku-vitalnosti.aspx?state=xy7v>

¹¹ <https://www.visitopatija.com/kalendar-dogadjanja>

Manifestacija je jedinstvena po tome što ne nastoji rekonstruirati povijest na doslovan način, već spaja tradiciju s modernim elementima, stvarajući atraktivan i dinamičan događaj. Pozitivna strana "Lovrečeve" je njezina sposobnost da privuče širok spektar posjetitelja, uključujući obitelji, ljubitelje povijesti i turiste koji traže autentična iskustva.¹²

„Antičke večeri“ na otoku Cresu i Krku također doprinose kulturnoj ponudi regije kroz specifičan pristup oživljavanju antičkih tradicija. Ove manifestacije kombiniraju elemente gastronomije, kazališta, glazbe i povijesti, stvarajući jedinstvenu atmosferu koja posjetitelje vraća u prošlost. Gozbe pripremljene prema starim receptima, prikazi rimskih običaja i zanata te sudjelovanje posjetitelja u raznim aktivnostima, čine "Antičke večeri" atraktivnim događajem za sve generacije. Manifestacija ističe kulturnu i povijesnu baštinu regije, dok istovremeno obogaćuje turističku ponudu i doprinosi lokalnoj ekonomiji.¹³

Kulturne manifestacije Kvarnera igraju ključnu ulogu u privlačenju turista, jačanju identiteta destinacije i promociji lokalne baštine. Svaka od ovih manifestacija doprinosi specifičnim ciljevima, bilo kroz oživljavanje povijesti, promociju umjetnosti ili povezivanje posjetitelja s autentičnim iskustvima. Njihova raznolikost omogućava da se privuče širok spektar posjetitelja, produži turistička sezona i istakne Kvarner kao jedinstvenu turističku destinaciju.

3.2. Sportske manifestacije

Sportske manifestacije predstavljaju važan element turističke ponude Kvarnera, privlačeći posjetitelje koji traže aktivan odmor, natjecanja ili jednostavno uživanje u sportskim događanjima. Ove manifestacije doprinose razvoju lokalne zajednice, jačanju imidža destinacije kao mjesta pogodnog za sportski turizam, te promoviranju zdravog načina života i ekološke svijesti. Sportske manifestacije Kvarnera obuhvaćaju različite discipline, od vodenih sportova do biciklizma i pješaćenja, nudeći bogat izbor aktivnosti za sve posjetitelje.

„Plivački maraton Šilo-Crikvenica“, najstariji plivački maraton na Jadranu, održava se svake godine sredinom kolovoza na blagdan Velike Gospe. Ovaj sportski događaj, koji datira

¹² [https://www.tz-krk.hr/hr/novosti/krcki-sajam/500-krcki-sajam-lovreceva?filter_tag\[0\]=](https://www.tz-krk.hr/hr/novosti/krcki-sajam/500-krcki-sajam-lovreceva?filter_tag[0]=)

¹³ <https://visit-omisalj-njivice.hr/manifestacije/>

iz 1910. godine, okuplja plivače iz Hrvatske i inozemstva, profesionalce i amatere, koji se natječu na stazi dugoj 3500 metara između Šila na otoku Krku i Crikvenice.

Slika 3. Plivački maraton „Šilo-Crikvenica“

Izvor: Internetska stranica turističke zajednice Crikvenica

Maraton je dio manifestacije "Crikvenica Summer Showtime" i predstavlja jedno od najvažnijih sportskih događanja u regiji. Pozitivne strane ovog maratona uključuju njegovu povijesno nasljeđe, koje doprinosi identitetu destinacije, te privlačenje velikog broja natjecatelja i posjetitelja. Događaj također ima značajan ekonomski učinak, jer povećava broj dolazaka u vrijeme izvan vrhunca turističke sezone, potičući lokalne ugostitelje i trgovce na dodatni angažman.¹⁴

Sportske manifestacije na Kvarneru, osobito jedriličarske regate poput "Fiumanke" u Rijeci i "Lošinjskog jedriličarskog tjedna", imaju značajan utjecaj na turističku ponudu regije i promociju Kvarnera kao destinacije za sportski turizam.

"Fiumanka", jedna od najvećih jedriličarskih regata u Hrvatskoj, privlači brojne domaće i strane jedriličare te ljubitelje jedrenja, istovremeno pružajući bogat kulturni i zabavni program koji uključuje koncerte, izložbe i sajmove. Ovaj događaj ne samo da doprinosi promociji Rijeke kao važnog nautičkog središta, nego i obogaćuje kulturni život grada tijekom proljetnih mjeseci, čime se produljuje turistička sezona.¹⁵

¹⁴ <https://www.rivieracrikvenica.com/dogadanja>

¹⁵ <https://www.rijeka.hr/teme-za-gradane/kultura-2/kulturne-i-druge-manifestacije/>

Slično tome, "Lošinjski jedriličarski tjedan", koji se održava svake godine tijekom svibnja i lipnja, okuplja jedriličare iz cijele Europe, pružajući jedinstvenu priliku za sudjelovanje u jedrenju uz obale prepoznatljivih prirodnih ljepota, slikovitih zaljeva i povijesnih gradića Lošinja.

Slika 4. Lošinjska regata

Izvor: Internetska stranica turističke zajednice otoka Lošinja

Osim natjecateljskog dijela, regata nudi i niz popratnih događanja, uključujući koncerte, izložbe i gastronomske manifestacije, čime se dodatno obogaćuje turističko iskustvo. Pozitivne strane ove manifestacije uključuju privlačenje visoko platežnih gostiju, povećanje vidljivosti destinacije u europskim jedriličarskim krugovima te promicanje održivog turizma kroz očuvanje morskog okoliša.¹⁶

Obje regate, svojim bogatim programima i atraktivnim lokacijama, igraju ključnu ulogu u pozicioniranju Kvarnera kao jedinstvene destinacije za ljubitelje jedrenja i sporta, te doprinose povećanju turističkog prometa i produljenju turističke sezone.

„CRO Race“, međunarodna biciklistička utrka koja prolazi kroz Opatiju, predstavlja još jedan važan sportski događaj za Kvarner. Ova utrka, koja je postala dio globalnog biciklističkog kalendara, okuplja profesionalne bicikliste iz cijelog svijeta i privlači veliku medijsku pozornost. Ruta utrke prolazi kroz pitoreskne pejzaže Kvarnera, uključujući obalne ceste, planinske prijelaze i povijesne gradove, čime se promoviraju prirodne i kulturne ljepote regije. CRO Race također uključuje dječje utrke i edukativne radionice o sigurnosti u prometu, čime se promiče biciklizam kao zdrav i održiv oblik prijevoza. Pozitivna strana ove manifestacije je njezina sposobnost da privuče različite skupine posjetitelja, od

¹⁶ <https://www.visitlostinj.hr/hr/dogadjanja-na-otoku-vitalnosti.aspx?state=xy7v>

profesionalnih sportaša do obitelji, te njezin doprinos promociji Kvarnera kao destinacije za biciklizam i aktivni turizam.¹⁷

„Grobnik Outdoor Weekend“ u okolici Rijeke još je jedan primjer sportske manifestacije koja privlači ljubitelje aktivnog odmora i prirode. Ovaj događaj uključuje grupno planinarenje, pješaćenje i bicikliranje na Platku, popularnoj destinaciji za zimske sportove i rekreaciju na otvorenom. "Grobnik Outdoor Weekend" promovira zdrav način života i potiče turiste da istražuju prirodne ljepote Kvarnera kroz aktivne sportske aktivnosti. Ova manifestacija ima snažan učinak na produljenje turističke sezone, jer privlači posjetitelje i tijekom proljeća i jeseni, kada su vremenski uvjeti idealni za aktivnosti na otvorenom. Pozitivne strane događaja uključuju jačanje imidža destinacije kao idealnog mjesta za sportski i ekološki turizam, te poticanje svijesti o očuvanju okoliša.¹⁸

Jedna od manifestacija koja kombinira sport i gastronomiju je „Dani maslina“ u Puntu na otoku Krku. Ovaj događaj uključuje ne samo berbu maslina, već i niz sportskih aktivnosti poput pješaćenja kroz maslinike i biciklističkih tura. Posjetitelji mogu sudjelovati u radionicama o berbi maslina, učiti o tradicionalnim metodama proizvodnje maslinovog ulja, te se natjecati u sportskim događanjima koja ističu vezu između sporta, prirode i lokalne gastronomije. Pozitivne strane ove manifestacije uključuju promociju lokalnih proizvoda i kulturne baštine, privlačenje ekološki osviještenih posjetitelja te doprinos održivom razvoju zajednice.

„Ljetna balinjerada“ u Opatiji, natjecanje vozila na kugličnim ležajevima, predstavlja jedinstvenu sportsku manifestaciju koja privlači turiste zbog svoje originalnosti i zabavnog karaktera. Ovo natjecanje, koje se održava na strmim ulicama grada, okuplja sudionike svih uzrasta i posjetitelje koji uživaju u gledanju neobičnih trkaćih vozila. "Ljetna balinjerada" doprinosi turističkoj ponudi Opatije, jer nudi nešto drugačije od uobičajenih sportskih događaja, promovirajući grad kao destinaciju s raznolikim sadržajima.¹⁹

Sve ove sportske manifestacije imaju važnu ulogu u pozicioniranju Kvarnera kao destinacije za aktivni odmor. Njihova raznolikost omogućava privlačenje različitih skupina turista, od profesionalnih sportaša do obitelji i rekreativaca. Osim toga, sportske manifestacije doprinose produženju turističke sezone, povećanju turističke potrošnje i

¹⁷ <https://opatija.hr/kategorija/manifestacije/>

¹⁸ <https://www.rijeka.hr/teme-za-gradane/kultura-2/kulturne-i-druge-manifestacije/>

¹⁹ <https://opatija.hr/kategorija/manifestacije/>

promociji zdravog načina života. Integracijom sporta s prirodnim, kulturnim i gastronomskim resursima, Kvarner se pozicionira kao regija koja nudi autentična i raznolika iskustva za sve ljubitelje aktivnog turizma.

3.3. Gastronomske manifestacije

Gastronomske manifestacije na Kvarneru imaju ključnu ulogu u promociji lokalne kulture, tradicije i autentičnih okusa regije. Kroz ove događaje, Kvarner se pozicionira kao atraktivna destinacija za ljubitelje hrane i pića, te istovremeno privlači turiste zainteresirane za lokalnu gastronomiju. Ove manifestacije, često usko povezane sa sezonskim specijalitetima i lokalnim običajima, omogućuju posjetiteljima da dožive jedinstvena iskustva, te promoviraju lokalne proizvode i običaje. Također, one imaju značajnu ulogu u jačanju identiteta destinacije, produljenju turističke sezone i poticanju održivog razvoja kroz suradnju s lokalnim proizvođačima.

Jedna od poznatih gastronomskih manifestacija na Kvarneru je „Marunada“ u Lovranu. Ova manifestacija posvećena je biljnom plodu, kestenu koji se smatra jednim od najkvalitetnijih na svijetu zbog specifičnih uvjeta uzgoja na padinama Učke. „Marunada“ se održava svake jeseni u Lovranu i okolnim selima, poput Lignja i Dobreća, i traje nekoliko tjedana. Manifestacija nudi posjetiteljima priliku da kušaju razne delicije od kestena, kao što su kolači, slastice, juhe, njoki, ali i inovativna jela koja kombiniraju slatko i slano. Uz bogatu gastronomsku ponudu, „Marunada“ uključuje i glazbene nastupe, sportske aktivnosti, sajmove lokalnih proizvoda i izložbe. Pozitivne strane ove manifestacije uključuju privlačenje velikog broja posjetitelja u izvansezonskom razdoblju, očuvanje i promociju lokalne tradicije i proizvoda, te jačanje zajedništva unutar lokalne zajednice kroz aktivno sudjelovanje lokalnih proizvođača, ugostitelja i udruga.²⁰

„Dani kvarnerskog škampa“ na Lošinju predstavljaju još jednu važnu gastronomsku manifestaciju koja ističe bogatstvo morske ponude Kvarnera. Ova manifestacija, koja se održava tijekom proljetnih i ljetnih mjeseci, posvećena je kvarnerskom škampu, cijenjenom morskom specijalitetu poznatom po iznimnoj kvaliteti i okusu. Dani kvarnerskog škampa okupljaju lokalne restorane i konobe koji pripremaju posebne menije sa škampima kao

²⁰ <https://visitlovranc.com/istrazi-i-doziivi/dogadanja/>

glavnim sastojkom. Posjetitelji mogu uživati u različitim kulinarskim interpretacijama škampa, od tradicionalnih jela poput buzare i rižota, do suvremenih kreacija s modernim pristupom. Osim gastronomske ponude, manifestacija često uključuje kulinarske radionice, degustacije vina i zabavne programe koji obogaćuju turističko iskustvo. Pozitivne strane ove manifestacije uključuju promociju lokalne gastronomske baštine, poticanje održivog ribarstva i privlačenje ljubitelja morske hrane i enogastronomskog turizma.²¹

U Opatiji, „Festival čokolade“ je jedan od najpopularnijih zimskih događaja koji privlači brojne posjetitelje iz Hrvatske i inozemstva. Održava se drugi vikend u studenome i nudi raznoliku ponudu čokoladnih proizvoda, od klasičnih pralina i torti do inovativnih slastica i pića s okusom čokolade. Festival okuplja vrhunske proizvođače čokolade, slastičare i ugostitelje, koji predstavljaju svoje proizvode na štandovima i kroz razne prezentacije i radionice. Posjetitelji imaju priliku uživati u degustacijama, kupovini čokoladnih proizvoda i sudjelovanju u kulinarskim radionicama. Pozitivne strane ove manifestacije uključuju privlačenje posjetitelja u predsezoni, povećanje turističkog prometa u zimskim mjesecima, te promociju Opatije kao destinacije koja nudi bogatu i raznoliku ponudu tijekom cijele godine.²²

„Dani žlahtine“ u Vrbniku na otoku Krku posvećeni su promociji autohtone sorte vina žlahtina, koja je postala sinonim za vinsku ponudu Kvarnera. Ova manifestacija, koja se održava tijekom ljeta, obuhvaća niz događanja poput dana otvorenih podruma, vinskih degustacija, radionica o vinu i vinskih večeri. Posjetitelji imaju priliku obići lokalne vinarije, kušati različite sorte vina i naučiti više o proizvodnom procesu i tradiciji uzgoja vinove loze u regiji. Dani žlahtine doprinose promociji lokalnih vina, povećavaju prepoznatljivost regije među ljubiteljima vina i potiču razvoj enoturizma. Pozitivne strane manifestacije uključuju jačanje vinskog turizma, promociju autohtonih proizvoda, te poticanje lokalne poljoprivrede i proizvodnje.

Na otoku Cresu, „Brudetijada“ je gastronomska manifestacija posvećena brudetu, tradicionalnom ribljem gulašu karakterističnom za primorske krajeve. Tijekom manifestacije, koja se održava svake godine u jesen, timovi kuhara natječu se u pripremi najboljeg brudeta, koristeći lokalno ulovljenu ribu i tradicionalne recepte. Posjetitelji mogu sudjelovati u degustacijama, uživati u glazbenim i zabavnim programima, te naučiti više o

²¹ <https://www.visitlosinj.hr/hr/dogadjanja-na-otoku-vitalnosti.aspx?state=xy7v>

²² <https://opatija.hr/kategorija/manifestacije/>

ribarskoj tradiciji Cresa. Pozitivne strane ove manifestacije uključuju očuvanje lokalne gastronomske baštine, jačanje turističke ponude izvan glavne sezone, te poticanje lokalnih ribara i ugostitelja na suradnju.²³

Sve ove gastronomske manifestacije na Kvarneru doprinose razvoju turizma kroz promociju lokalnih specijaliteta, jačanje identiteta destinacije i poticanje održivog razvoja. Kroz ove događaje, Kvarner se pozicionira kao atraktivna destinacija za ljubitelje hrane, pića i autentičnih kulturnih iskustava, omogućujući turistima da dožive bogatu ponudu regije na jedinstven način.

3.4. Specifične manifestacije

Specifične manifestacije na Kvarneru obogaćuju turističku ponudu regije ciljajući na nišne skupine posjetitelja koji traže specifična iskustva i aktivnosti. Ovi događaji privlače turiste s posebnim interesima, od ljubitelja umjetnosti i kulture do ekološki osviještenih putnika i sportskih entuzijasta. Takve manifestacije omogućuju diferencijaciju Kvarnera na turističkom tržištu, nudeći raznovrsne programe i događaje koji se ne nalaze u svim destinacijama.

Jedna od specifičnih manifestacija koja privlači ljubitelje kulture i povijesti je „Apoksiomen na otoku vitalnosti“ na Lošinju. Ova manifestacija je inspirirana brončanim kipom Apoksiomena, jednim od najvažnijih arheoloških nalaza u Hrvatskoj, koji je pronađen u moru blizu Lošinja 1996. godine. Manifestacija slavi antičku baštinu, zdrav način života i prirodnu ljepotu otoka Lošinja. Program uključuje izložbe i radionice posvećene Apoksiomenu i antičkoj umjetnosti, sportske i rekreativne aktivnosti, kao što su trčanje, biciklističke utrke i joga na otvorenom, kao i gastronomske doživljaje inspirirane antičkom kuhinjom. Posjetitelji također mogu sudjelovati u wellness programima, vođenim turama i kulturnim događanjima poput koncerata i kazališnih predstava. Pozitivne strane ove manifestacije su njezina sposobnost da privuče posjetitelje koji su zainteresirani za povijest, umjetnost, zdravlje i rekreaciju, te da promovira Lošinj kao destinaciju koja spaja kulturnu baštinu s modernim turističkim trendovima.²⁴

²³ <https://www.visitcres.hr/otok-cres/manifestacije-cres/dogadjanja-otok-cres.aspx>

²⁴ <https://www.visitlošinj.hr/hr/dogadjanja-na-otoku-vitalnosti.aspx?state=xy7v>

„Lošinjski jazz festival“ je još jedna manifestacija usmjerena na specifičnu publiku, ljubitelje jazz glazbe. Festival se održava tijekom ljetnih mjeseci, kada je Lošinj pun života i turista, i donosi bogat program koncerata renomiranih domaćih i međunarodnih jazz glazbenika, kao i nastupe mladih talenata. Lokacije koncerata su pažljivo odabrane kako bi se stvorila intimna i opuštana atmosfera, karakteristična za jazz glazbu, a često se održavaju na otvorenom, na slikovitim lokacijama poput gradskih trgova, obala i vrtova. Pored glavnih koncerata, festival nudi i popratne događaje kao što su jazz radionice, glazbene tribine i izložbe, omogućujući posjetiteljima da se bolje upoznaju s jazz kulturom i poviješću. Pozitivne strane ove manifestacije uključuju njezinu specijalizaciju za jazz glazbu, što privlači ciljanu publiku, te jačanje kulturne ponude Lošinja i obogaćivanje turističke sezone kroz glazbene događaje visokog umjetničkog standarda.²⁵

„Japan u Rijeci“ predstavlja manifestaciju koja je posvećena japanskoj kulturi i privlači specifičnu skupinu posjetitelja zainteresiranih za dalekoistočne kulture, umjetnost i tehnologiju. Tijekom ove manifestacije, koja se održala u proljetnim mjesecima 2024. godine, Rijeka je postala domaćin nizu događanja koja uključuju izložbe japanskih plakata i fotografija, radionice izrade origamija, turnire u videoigrama, izložbe japanskih oldtimera i Tjedan japanskih slastica. Ovaj događaj predstavlja odličan primjer manifestacije koja koristi kulturnu razmjenu kako bi privukla specifičnu publiku i istovremeno obogatila lokalnu kulturnu ponudu. Pozitivne strane manifestacije "Japan u Rijeci" uključuju njezinu sposobnost da privuče ljubitelje japanske kulture, promovira multikulturalnost, te doprinosi kulturnom turizmu u Rijeci kroz inovativne i jedinstvene programe. Isto tako, ovom manifestacijom se ističe važnost japanske kulture za današnje živote kroz razna tehnološka otkrića koja su se koristila do nedavno ili se još koriste.²⁶

„Retropatija“ je manifestacija koja okuplja ljubitelje glazbe i mode iz prošlog stoljeća, pružajući im priliku da dožive nostalgičnu atmosferu uz bogat glazbeni i zabavni program. Tijekom ovog događaja, posjetitelji mogu uživati u retro koncertima, plesnim večerima, izložbama starih automobila i modnih revija, te sudjelovati u radionicama o plesu i modi iz prošlih desetljeća. Pozitivne strane manifestacije uključuju njezinu jedinstvenost i

²⁵ [tps://www.visitlostinj.hr/hr/dogadjanja-na-otoku-vitalnosti.aspx?state=xy7v](https://www.visitlostinj.hr/hr/dogadjanja-na-otoku-vitalnosti.aspx?state=xy7v)

²⁶ <https://www.rijeka.hr/teme-za-gradane/kultura-2/kulturne-i-druge-manifestacije/>

sposobnost da stvori poseban doživljaj koji nije dostupan u drugim destinacijama, te privlačenje specifične publike koja se vraća iz godine u godinu.²⁷

„RokOtok“, projekt koji obuhvaća plivanje oko Istarskog poluotoka i niz ekoloških aktivnosti, specifično je usmjeren na obitelji i ljubitelje prirode. Manifestacija, koju je pokrenuo Domagoj Jakopović Ribafish, profesor geografije, uključuje radionice čišćenja prirode, potragu za skrivenim blagom, i edukativne aktivnosti za djecu. Cilj "RokOtoka" je promicanje ekologije, zaštite prirode i zdravog načina života, dok se istovremeno povezuje s lokalnom zajednicom kroz volonterski rad i edukaciju. Pozitivne strane ove manifestacije su njezin snažan naglasak na održivost, privlačenje obitelji i djece, te doprinos jačanju svijesti o važnosti očuvanja prirodnih resursa.²⁸

Sve navedene specifične manifestacije na Kvarneru doprinose raznolikosti turističke ponude regije i omogućuju da se destinacija istakne na turističkom tržištu. Privlače posjetitelje s posebnim interesima i preferencijama, stvaraju jedinstvene doživljaje i obogaćuju kulturni, sportski i ekološki aspekt turizma. Ove manifestacije potiču lokalni razvoj, jačaju identitet destinacije i stvaraju dodanu vrijednost kroz ciljanje nišnih skupina posjetitelja. Isto tako, potiču lokalne ugostiteljske objekte na novu proizvodnju proizvoda i usluga koje do sada nisu imali u ponudi.

²⁷ <https://opatija.hr/kategorija/manifestacije/>

²⁸ <https://opatija.hr/kategorija/manifestacije/>

4. Uloga i značaj manifestacija za razvoj turizma Kvarnera

Kvarner, regija koja je poznata po svojoj izuzetnoj kulturnoj i povijesnoj baštini, kao i nevjerojatnim prirodnim ljepotama, pruža posjetiteljima jedinstveno iskustvo kroz različite manifestacije i događanja. Ova područja su domaćini raznih kulturnih, sportskih i glazbenih događanja koja privlače posjetitelje iz cijelog svijeta. Kvarner, s bogatom tradicijom i živahnim kulturnim životom, svake godine nudi brojne festivale, koncerte, izložbe i manifestacije koje su postale značajan dio turističke ponude i doprinose gospodarskom razvoju regije.

Međutim, unatoč svojoj očitoj popularnosti i atraktivnosti, organizacija manifestacija u ovom području suočava se s nizom specifičnih izazova. Prvi i možda najvažniji izazov je potreba za usklađivanjem različitih interesa i potreba lokalnih zajednica, posjetitelja i organizatora događaja. Prilikom planiranja i provođenja manifestacija, ključno je uzeti u obzir kulturne, ekološke i ekonomske aspekte kako bi se osigurala njihova dugoročna održivost. To uključuje pravilno upravljanje resursima, zaštitu okoliša i očuvanje kulturne baštine.

Također, logistički aspekti organizacije manifestacija mogu biti vrlo kompleksni. Organizatori moraju osigurati adekvatnu infrastrukturu, uključujući prometne veze, smještaj za posjetitelje i pristupne ceste, kao i učinkovito upravljanje velikim brojem ljudi koji prisustvuju događanjima. U isto vrijeme, važno je razviti strategije za rješavanje potencijalnih problema s prometom, sigurnošću i sanitarijama, kako bi se stvorilo pozitivno iskustvo za sve sudionike.

Financijski izazovi također predstavljaju značajan aspekt organizacije manifestacija. Osiguranje sredstava za pokrivanje troškova i pronalaženje sponzora može biti zahtjevno, a potrebno je izraditi održiv financijski plan koji će omogućiti pokrivanje svih troškova i ostvarivanje profitabilnosti. Ponekad su potrebne subvencije ili poticaji od strane lokalnih vlasti ili turističkih zajednica kako bi se osigurala uspješna realizacija događaja.

Osim toga, neophodno je kontinuirano raditi na marketinškim strategijama koje će privući posjetitelje i promovirati manifestaciju na odgovarajući način. Promocija putem različitih medija, društvenih mreža i drugih kanala komunikacije igra ključnu ulogu u uspjehu manifestacija.

U konačnici, uspjeh manifestacija na Kvarneru ovisi o sposobnosti organizatora da efikasno upravljaju svim tim aspektima i da pružaju kvalitetno iskustvo za posjetitelje, dok istovremeno osiguravaju pozitivne učinke za lokalne zajednice i očuvanje kulturnih i prirodnih resursa.

Cilj ovog dijela završnog rada je analizirati problematiku organizacije manifestacija na Kvarneru te predložiti konkretne mjere koje bi mogle pridonijeti njihovom unaprjeđenju i dugoročnoj održivosti. Uzimajući u obzir specifičnosti i potencijale regije, kao i postojeće izazove, predložene mjere usmjerene su na postizanje uravnoteženog razvoja manifestacija koje će zadovoljiti potrebe posjetitelja, ali i pridonijeti dobrobiti lokalne zajednice te očuvanju okoliša.

4.1. Problematika manifestacija na području Kvarnera

Jedan od ključnih problema je financijska održivost. Organiziranje velikih manifestacija zahtijeva značajna financijska sredstva, a oslanjanje na sponzore, donacije i javna sredstva često nije dovoljno stabilno. Lokalni organizatori se suočavaju s izazovima u pronalaženju dugoročnih financijskih partnera, što može ugroziti kontinuitet manifestacija.

Uz financijske poteškoće, postoji i problem logistike i infrastrukture. Kvarner, iako dobro povezan, ponekad nije u mogućnosti adekvatno odgovoriti na potrebe velikih manifestacija. Nedostatak parking mjesta, slabija povezanost javnim prijevozom i ograničeni smještajni kapaciteti mogu biti značajne prepreke za privlačenje većeg broja posjetitelja, osobito tijekom vrhunca turističke sezone.

Kulturne i sportske manifestacije također se suočavaju s problemima u privlačenju šire publike. Često su događaji ograničeni na lokalno stanovništvo ili usku ciljanu skupinu, dok nedostaje promocija i marketing prema širem spektru potencijalnih posjetitelja, uključujući turiste iz drugih dijelova Hrvatske i inozemstva. Odsutnost učinkovite promocije može rezultirati slabijom posjećenošću i manjim prihodima.

Regulativa i birokracija dodatni su izazovi. Organizacija manifestacija često zahtijeva brojne dozvole i suglasnosti od različitih lokalnih i državnih tijela, što može biti dugotrajno i frustrirajuće za organizatore. Komplicirani administrativni postupci mogu usporiti ili čak onemogućiti realizaciju nekih događanja, čime se ograničava kulturna i društvena ponuda regije.

Ekološka održivost također je važna tema. Velike manifestacije mogu imati značajan utjecaj na okoliš, uključujući onečišćenje, buku i prometne zastoje. Neadekvatno upravljanje otpadom i resursima može dodatno pogoršati ekološke probleme u regiji koja je poznata po svojoj prirodnoj ljepoti. Stoga je ključno implementirati mjere za smanjenje ekološkog otiska manifestacija te promovirati održive prakse među posjetiteljima i sudionicima.

Naposlijetku, socijalna održivost i uključivanje lokalne zajednice su od vitalnog značaja. Manifestacije trebaju biti osmišljene na način da uključuju i aktiviraju lokalno stanovništvo, pružajući im priliku za sudjelovanje i benefite. Nedovoljno uključivanje zajednice može dovesti do osjećaja otuđenosti i nedostatka podrške za događanja.

Suočavanje s ovim izazovima zahtijeva koordinirani pristup svih dionika, uključujući lokalne vlasti, organizatore, sponzore, lokalnu zajednicu i posjetitelje. Ključno je uspostaviti održive modele financiranja, poboljšati infrastrukturu, osigurati efikasnu promociju, pojednostaviti administrativne procedure, implementirati ekološki osviještene prakse te osigurati aktivno sudjelovanje lokalne zajednice.

4.2. Mjere koje se predlažu za poboljšanje manifestacija na području Kvarnera

Da bi se stvorila bogatija i raznovrsnija ponuda, potrebno je unaprijediti postojeće manifestacije koje su trenutno uglavnom lokalnog karaktera, te potaknuti razvoj onih događaja koji imaju potencijal za međunarodnu prepoznatljivost ili su već stekli takav status.

Potrebno je ojačati ulogu tradicionalnih manifestacija, uključujući karnevalska događanja iz svih destinacija, kako bi se stvorila jedinstvena i autentična karnevalska ponuda. Kvarner poznat je po svojoj bogatoj eno-gastronomskoj tradiciji te je važno nastaviti razvoj i promociju oznaka kvalitete kao što su „Kvarner Gourmet“, „Kvarner Food“ i „Kvarner Wines“. U okviru eno-gastronomске ponude, treba razvijati događaje usmjerene na specifične regije, od kojih svaka ima svoje autohtone vrijednosti. Potpuni doživljaj za turiste

uključuje konzumaciju lokalnih specijaliteta u tradicionalnim ugostiteljskim objektima poput konoba.

Za jačanje autohtonih i tradicionalnih vrijednosti, potrebno je podizati svijest lokalnog stanovništva o važnosti prirodnih i kulturnih resursa te njihovoj ulozi u turizmu i suvremenom gospodarstvu. Edukacija svih dionika i jačanje njihovih kompetencija ključno je u ovom procesu.

Posebno treba istaknuti sadržaje i atrakcije koji nisu ograničeni samo na visoku turističku sezonu: zdravstveni turizam, sportske aktivnosti, manifestacije, kongresni turizam, kulturni turizam te eno-gastro turizam.

Zaključak

Ovim završnim radom, o značaju manifestacija za razvoj turizma na Kvarneru, naglašava važnost ovih događanja kao ključnih elemenata u jačanju turističke ponude regije. Kvarner, sa svojim bogatstvom kulturnih, sportskih, gastronomskih i specifičnih manifestacija, uspjeva privući širok spektar turista tijekom cijele godine, čime doprinosi produljenju turističke sezone i povećanju turističkog prometa.

Kulturne manifestacije, poput „Rabske fjere“ i „Liburnia Film Festivala“, igraju važnu ulogu u očuvanju lokalne tradicije i jačanju kulturnog identiteta regije, dok istovremeno privlače posjetitelje koji žele autentična iskustva. Sportske manifestacije, uključujući „Plivački maraton Šilo-Crikvenica“ i „Lošinjski jedriličarski tjedan“, dodatno obogaćuju ponudu Kvarnera promovirajući zdrav način života i aktivni turizam. Gastronomske manifestacije, kao što su „Marunada“ u Lovranu i „Dani kvarnerskog škampa“, naglašavaju specifičnosti lokalne kuhinje, privlačeći ljubitelje hrane i pića iz različitih krajeva svijeta. Specifične manifestacije, poput „Japan u Rijeci“ ili „Lošinjski jazz festival“, ciljaju nišne skupine posjetitelja te na taj način obogaćuju kulturni, sportski i ekološki aspekt turizma.

Unatoč brojnim prednostima, organizatori manifestacija na Kvarneru suočavaju se s nizom izazova, uključujući financijska ograničenja, logističke probleme, nedostatak infrastrukture te potrebu za jačanjem promocije i marketinga. U cilju daljnjeg razvoja i održivosti manifestacija, ključno je unaprijediti suradnju između lokalnih vlasti, privatnog sektora i zajednice, ulagati u inovativne strategije promocije te primjenjivati održive prakse koje će osigurati dugoročne koristi za sve dionike.

Sa svim navedenim karakteristikama, manifestacije na Kvarneru predstavljaju značajan potencijal za unapređenje turističke ponude regije, pod uvjetom da se osigura strateško planiranje i učinkovita koordinacija svih uključenih dionika. Samo kroz zajednički rad i ulaganje u kvalitetu i održivost manifestacija, Kvarner može nastaviti jačati svoju poziciju kao jedinstvena turistička destinacija koja nudi bogata i raznolika iskustva za sve posjetitelje.

Bibliografija

1. Lickorish, Leonard J. i Jenkins, Carson L. Uvod u turizam, EKOKON d.o.o. Split, (2006.): str. 12
2. Gržinić, Jasmina. Međunarodni turizam. Pula: Sveučilište Jurja Dobrile u Puli, 2022.: str. 16-17
3. Dujmović, Mauro. Kultura turizma. Pula: Sveučilište Jurja Dobrile u Puli, 2014. str. 19-29
4. Hrvatska enciklopedija, mrežno izdanje. Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 2013. – 2024. <https://www.enciklopedija.hr/clanak/turizam> (pristupljeno 15. lipnja 2024.)
5. Turistička zajednica Kvarnera. *Plan razvoja turizma Primorsko-goranske županije do 2030. godine*. Rijeka: Fakultet za menadžment u turizmu i ugostiteljstvu, 2022. <http://www.kvarner.hr/docs/kvarner2011HR/documents/2652/1.0/Original.pdf> (pristupljeno 20. lipnja 2024.)
6. Internetska stranica grada Rijeke. *Kulturne i druge manifestacije 2024*. Zagreb. <https://www.rijeka.hr teme-za-gradane/kultura-2/kulturne-i-druge-manifestacije/> (pristupljeno 25. lipnja 2024.)
7. Turistička zajednica grada Opatije. *Kalendar događanja 2024*. Opatija: Turistička zajednica grada Opatije 2024. <https://www.visitopatija.com/kalendar-dogadjanja> (pristupljeno 25. lipnja 2024.)
8. Internetska stranica grada Opatije. *Manifestacije 2024*. Opatija: Grad Opatija, 2024. <https://opatija.hr/kategorija/manifestacije/> (pristupljeno 25. lipnja 2024.)
9. Turistička zajednica općine Lovran. *Uzbuđljiva događanja 2024*. Lovran: Turistička zajednica općine Lovran, 2024. <https://visitlovran.com/istrazi-i-dozivi/dogadjanja/> (pristupljeno 25. lipnja 2024.)
10. Internetska stranica grada Kastva. *Programi i događanja 2024*. Kastav: Grad Kastav, 2024. <https://kastav.hr/o-kastvu/programi-i-dogadjanja/> (pristupljeno 26. lipnja 2024.)
11. Internetska stranica grada Novi Vinodolski. *Manifestacije 2024*. Novi Vinodolski: Novi Vinodolski, 2024. <https://novi-vinodolski.hr/manifestacije/> (pristupljeno 26. lipnja 2024.)
12. Turistička zajednica grada Novi Vinodolski. *Top događanja 2024*. Novi Vinodolski: Turistička zajednica grada Novi Vinodolski, 2024. https://www.tz-novi-vinodolski.hr/hr/top_dogadjanja/50 (pristupljeno 26. lipnja 2024.)

13. Turistička zajednica grada Crikvenice. *Događanja* 2024. Crikvenica: Turistička zajednica grada Crikvenice, 2024. <https://www.rivieracrikvenica.com/dogadanja> (pristupljeno 26. lipnja 2024.)
14. Turistička zajednica općine Omišalj. *Manifestacije* 2024. Omišalj: Turistička zajednica Omišalj, 2024. <https://visit-omisalj-njivice.hr/manifestacije/> (pristupljeno 27. lipnja 2024.)
15. Turistička zajednica općine Malinska-Dubašnica. *Sensa-dani sira* 2024. Malinska: Turistička zajednica općine Malinska-Dubašnica, 2024. <https://www.visitmalinska.com/o-malinskoj/tradicija-i-obicaji/sensa-dani-sira/> (pristupljeno 27. lipnja 2024.)
16. Turistička zajednica grada Krka. *500. Krčki sajam-Lovrečeva* 2024. Krk: Turistička zajednica grada Krka, 2024. [https://www.tz-krk.hr/hr/novosti/krcki-sajam/500-krcki-sajam-lovreceva?filter_tag\[0\]=](https://www.tz-krk.hr/hr/novosti/krcki-sajam/500-krcki-sajam-lovreceva?filter_tag[0]=) (pristupljeno 10. srpnja 2024.)
17. Turistička zajednica općine Baška. *Ribarski dani u Baški* 2024. Baška: Turistička zajednica općine Baška, 2024. <https://www.visitbaska.hr/hr/iz-rada-tz-a/vijesti/ribarski-dani-u-baski> (pristupljeno 01. kolovoza 2024.)
18. Turistička zajednica općine Baška. *Crna Ovca* 2024. Baška: Turistička zajednica općine Baška, 2024. <https://www.visitbaska.hr/hr/iz-rada-tz-a/vijesti/crna-ovca3> (pristupljeno 01. kolovoza 2024.)
19. Internetska stranica općine Vrbnik. *Manifestacije* 2024. Vrbnik. Općina Vrbnik, 2024. <https://staro.opcina-vrbnik.hr/upoznajte-opcinu-vrbnik/manifestacije/> (pristupljeno 01. kolovoza 2024.)
20. Turistička zajednica otoka Cresa. *Događanja otok Cres* 2024. Cres. Turistička zajednica otoka Cresa 2024. <https://www.visitcres.hr/otok-cres/manifestacije-cres/dogadjanja-otok-cres.aspx> (pristupljeno 01. kolovoza 2024.)
21. Turistička zajednica otoka Lošinja: *Događanja na otoku vitalnosti* 2024. Mali Lošinj. Turistička zajednica otoka Lošinja 2024. <https://www.visitlosinj.hr/hr/dogadjanja-na-otoku-vitalnosti.aspx?state=xy7v> (pristupljeno 01. kolovoza 2024.)
22. Turistička zajednica otoka Raba. *Kulturna baština i manifestacije* 2024. Rab. Turistička zajednica otoka Raba 2024. <https://bestofrab.com/kulturno-povijesna-bastina/istrazi-otok/kulturna-bastina> (pristupljeno 01. kolovoza 2024.)

Popis ilustracija

Slike

Slika 1.	Rabska fjera	12
Slika 2.	Oglasni plakat za Krčki sajam-Lovrečeva	13
Slika 3.	Plivački maraton „Šilo-Crikvenica“	15
Slika 4.	Lošinjska regata	16